

634.9

Z-11

«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏ ԿՅՈՒՔ»-Ի ՀԱՎԵԼՎԱԾ № 4

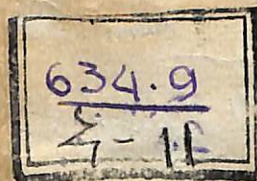
Հ. Ս. Խ. Հ.

ԱՆՏԱՌԱՇԽԱՏԱԿՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ

ՅԵՐԲՐԻ ՀԵՄԵԳՈՒՄԵՐԻ

ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

Ժ. ՍԻՐՁՈՒՅՆՅԱՆԻ ճախարանով

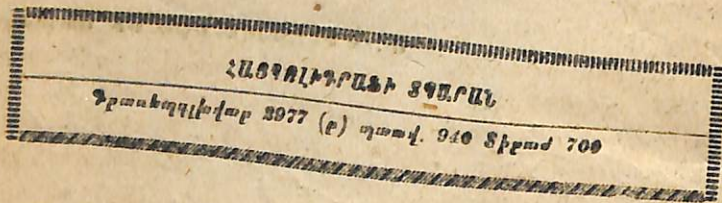
ՀՈՂԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ 1929

634.9
2-11

17085

204

7259-57

ԱՆՏԱՌԱՇԻԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԱՌԹԻՎ

Անտառաշխատակիցների համահայտատանյան 3-րդ համագումարը, տեղի ունեցավ Ղարաքիլիսայում այս տարվա աշնան սկզբին:

Մեր ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման քորժում անտառային տնտեսությունը կարևորագույն ելնմաններից մեկն է հանդիսանում, հետևաբար անտառաշխատակիցների համագումարը դարձել էր հրամայողական անհրաժեշտություն՝ հավաքական քննության լեն-թարկելու մեր անտառային տնտեսության զարգացման հեռանկարները և նրանից բխող խնդիրները:

Համագումարը լայնորեն զբաղվեց և գնահատության լենթարկեց ան-տառային տնտեսության անցյալ ուղիները, ազատ ինքնաքննադատու-թյան հարվածների տակ մեջտեղ բերեց այն թերությունները, վորոնք անց-յալում արգելք են չեղել, մեր պայմաններում, անտառտնտեսության զար-գացմանը. խարազանեց սուբյեկտիվ խոչնդոտները, ցույց տվեց որչեղտիվ տրդելքների վերացման հնարավոր ճանապարհները և ուրվագծեց այն բո-լոր միջոցները, վորոնց կենսագործումով Հայաստանի աղքատացած անտա-ռային տնտեսությունը հնարավորություն կունենա արագ տեմպով զիմել դիպի իր վերականգնումը:

Անտառային տնտեսության խնդիրները Հայաստանում, բացի այն ընդհանուր հարցերից, վորոնք վերաբերում են ընդհանրապես անտառային տնտեսությանը, վորպես այդ տնտեսությանը հատուկ հարցեր, ունեն նաև Հայաստանի պայմաններից բխող առանձնահատուկ մի կարգ կողմեր:

Հարյուրավոր տարիներ մեր անտառները տարերայնության զոհ են դնացել, տգիտությունը, անհեռատեսությունը, մասսաների անգիտակցությունը և անկուլտուրականությունը լայնորեն գործել են հսկայական ավեր: Հա-րատե պատերազմները, միջցեղային ու միջազգային կռիվները պատճառ են դարձել յարկրի ավերածության ու մասսաներն իրենց ավերակներ վերա-նորոգելու մտահոգությանը զոհ են տվել իրենց և իրենց սերունդների ա-ղազան՝ տարերային հատումներով ամալացնելով և ապառաժի վերածելով հսկայական անտառային տարածությունները: Սրա վրա ավելացնենք նաև, նախքան Հայաստանի խորհրդայնացումը, ցարական և դաշնակցական կա-ռավարությունների որով անտառների անխնա ոգտագործումը և անտառ-տնտեսություն վարելու կազմակերպչական սխտեմը, — ապա մեր անտառ-ների թշվառ պատկերը պարզ կլինի: Այս բոլորը մասնավորապես գլուղա-ցիական մասսաների մեջ ստեղծել ելին մի հոգեբանություն, վոր անտառի հետ տմեն ինչ կարելի չե տենել և սա դարձել էր մասսայական մտախու-թյուն:

634.9
Σ-Π

17085

2045

ՀԱՅԳՈՒՅՐԱՅԻ ՑԳՄՐԱՆ
Չբանդակաբ 3077 (բ) պամվ. 940 Տիբոմ 700

2259-57

ԱՆՏԱՌԱՇԻԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԱՌԹԻՎ

Անտառաշխատակիցների համահայաստանյան 3-րդ համագումարը, չեղի ունեցավ Հարաքիլիսայում այս տարվա աշնան սկզբին:

Մեր ժողովրդական տնտեսության սուցիալիստական վերակառուցման շարժումն անտառային տնտեսությունը կարևորագույն ելնմաններից մեկն է հանդիսանում, հետևաբար անտառաշխատակիցների համագումարը դարձել էր հրամայողական անհրաժեշտություն՝ հավաքական քննության լենինյան թարկելու մեր անտառային տնտեսության զարգացման հեռանկարները և նրանից բխող խնդիրները:

Համագումարը լայնորեն զբաղվեց և գնահատության լենինյան անտառային տնտեսության անցյալ ուղիները, ազատ ինքնաքննադատության հարվածների տակ մեջտեղ բերեց այն թերությունները, վորոնք անցյալում արգելք են լեղել, մեր պայմաններում, անտառտնտեսության զարգացմանը. խաբաղանք սուբյեկտիվ խոչնդոտները, ցույց տվեց որչեպիսիք տրոգելների վերացման հնարավոր ճանապարհները և ուղղագծեց այն բոլոր միջոցները, վորոնց կենսագործումով Հայաստանի աղքատացած անտառային տնտեսությունը հնարավորություն կունենա արագ տեմպով դիմել դեպի իր վերականգնումը:

Անտառային տնտեսության խնդիրները Հայաստանում, բացի այն ընդհանուր հարցերից, վորոնք վերաբերում են ընդհանրապես անտառային տնտեսությանը, վորպես այդ տնտեսությանը հատուկ հարցեր, ունեն նաև Հայաստանի պայմաններից բխող առանձնահատուկ մի կարգ կողմեր:

Հարցուրավոր տարիներ մեր անտառները տարերայնության զոհ են գնացել, տգիտությունը, անհեռատեսությունը, մասսաների անգիտակցությունը ու անկուլտուրականությունը լայնորեն գործել են հսկայական ավեր: Հաջորդապես պատերազմները, միջցեղային ու միջազգային կռիվները պատճառ են դարձել յարկրի ավերածության ու մասսաներն իրենց ավերակներ վերանորոգելու մտահոգությանը զոհ են տվել իրենց և իրենց սերունդների ապագան՝ տարերային հատումներով ամառացներով և ապառաժի վերածելով հսկայական անտառային տարածություններ: Սրա վրա ավերացնելը նաև, նախքան Հայաստանի խորհրդայնացումը, ցարական և դաշնակցական կառավարությունների որով անտառների անխնա ողտագործումը և անտառտնտեսություն վարելու կազմակերպչական սխալները, — ապա մեր անտառների թշվառ պատկերը պարզ կլինի: Այս բոլորը մասնավորապես գլուղաքիական մասսաների մեջ ստեղծել էին մի հոգեբանություն, վոր անտառի հետ առնել ինչ կարելի չէ տնել և սա դարձել էր մասսայական մտայնություն:

Ի հարկե, Խորհրդային իշխանություն որով անտառային անտեսությունը շուրջը կառավարող աշխատանքի հիմքում դրվեց բեկումն առաջացնել այս մասնագիտության մեջ՝ վարչական ու ագրոտեցիոն բոլոր միջոցներով: Կատարված և այս բեկումնը, համագումարը հաստատեց, վոր այդ բեկումնը մարդուց և կատարվել, վոր այդ առթիվ տարված աշխատանքը հասել է իր նպատակին և գյուղացիական աշխատավոր մասսաների գիտակցությունը միասնալով իշխանության վարչական միջոցներին հետ շուտով արժատախիլ կանեն: անպատասխանատու անտառահատման ավանդությունը ճիշտ այնպես, ինչպես աստիճանաբար արժատախիլ է արվում գյուղացիական կենցաղի նախախորհրդային ուրիշ ավանդությունները: Ինչ խոսք, վոր գյուղատնտեսության վերակառուցումը նոր կոլեկտիվ հիմքերի վրա ու նրան գույրնեթաց գյուղական ազգաբնակչության կուլտուրականացումը՝ միանգամ ընդմիշտ վերջ կտան այդ ավանդության մնացորդներին վերացնելով անտառի նպատակահարմար և ոլանաչափ ոգտագործման բոլոր արգելքները:

Անտառի պաշտպանության խնդիրը համագումարի ղրաղման կարեվորագույն հարցերից մեկն լիք: Փորձերը, սուբեկտիվ և որբեկտիվ հասարակությունները, պետական և հասարակական ներգործման ձևերը, կուլտուր-ագրոտեցիոն ազդեցության միջոցները, վորով ասեղծվելու լի, աշխարհի հասարակական միջոցներ, վորի մեջ մասնավորապես մեր լիքիտասարդ նոր սերունդը կատարյալ գիտակցությունը անտառային անտեսության խնդիրներին, նրա փոխազդեցությունը գյուղատնտեսության մյուս բնագավառների վրա, նրա կարևորությունը մեր ժողովրդական բնոջանուր անտեսության մեջ, իր հերթին պիտի դառնա ազդակ, նախաձեռնող ու մղիչ ուժ անտառային անտեսության դարգացման գործի համար:

Այնուամենայնիվ մեր անտառային տարածությունները շատ քիչ են: Նրանք կազմում են մեր հողային ընդհանուր տարածության միայն 7%-ը: ալն էլ վոչ հավասարաչափ տարածված մեր բոլոր գավառներում: ունենք գավառներ, վորոնք բոլորովին անտառազուրկ են և կամ լեզածնել անշան և թեքանակի, թե վորակի տեսակետից: Անտառային տնտեսության փերակառուցման հիմքում դրված է նոր անտառային տարածություններ ունենալու հարցը:

Անտառների բնական աճումն ապահովելու ճանապարհով նոր անտառային տարածություններ ունենալու հարցն իր հերթին համագումարի կարևորագույն խնդիրներից մեկը դարձավ: բոլոր միջոցները գործ գնել՝ ապահովելու անտառների բնական աճումը: Աստիճանաբար փակել բացությունները, վերացնել ձմերանոցները շատ կարճ ժամանակամիջոցում, մրշակել ծրագիր անտառները անտառում չթողնելու մասին և իրագործել այդ ծրագիրը, ահա միջոցներ, վորոնք պիտի ապահովեն անտառների բնական աճումը, առանց վորի նոր անտառային տարածություններ ունենալ և կամ լեզածը վերանորոգել՝ լիքի տնտեսը չի, բայց կապված է հրակալական ծախսերի, նյութական միջոցների և աշխատանքի հետ: Ի հարկե, այդ աշխատանքը շատ բնական կերպով կապվում է անտառապահության ապրիոնալ ձևի հետ, վորին պիտի անցնի մեր անտառապահությունը, վորպես իր վերակառուցման միակ և անպայման միջոցի: Այստեղ անտառա-

դեան ու գյուղատնտեսը ձեռք ձեռքի պետք է տան և ապահովեն ինչպես անտառային նոր տարածություններ ձեռք բերելու խնդիրը, նույնպես և անտառապահության ուղղությամբ ձեռք: Աշխատանքը պիտի սկսել գույնեթաց: Երաժշտականացումը մեզ կհանի ներկայի փակուղուց: Երկն այդ, մեր տրոտեվայերն ու խոտհարքներն էլ անտառաներ, ապահովեն կրտանան, պետք է գարի ալ, խթան ստեղծել, շահագրգռել, հարցը դարձնել ալթմիական, հարվածային, կենսական:

Նոր անտառային տարածություններ ունենալը կապված նաև մեր անտառալուստական աշխատանքի խորացման և ծավալման հետ: Համագումարում բնորոշակ գեկուցում արվեց տարված այդ աշխատանքի մասին: Դարձ ժամանակաշրջանում հնարավոր է լեզել հսկայական փորձնական աշխատանք կատարել, գանալան անտառապահություններում տնկարաններ հյուսնեկերպիլ, լեռնանտառային կուլտուրա ծավալել: Այսպիսով շրջանը մեր մեծագույն հաջողություններից մեկն է և հասաաա գրավականը՝ մեր հետադառնվածների համար այդ բնագավառում նույնը և Դարաքիլիսայի փորձնական գիտական կայանը՝ 2000 հեկտ. հողային տարածության վրա: Եկա կայանը Անդրկովկասյան նշանակություն ունի և իր վրա լի սեռեկ շատ անտառապահների ուղադրությունը: Հողից ամալացած տարածությունների անտառապահումը հսկայական դժվարություններ է ներկայացնում, վորը հաղթահարելու համար անհրաժեշտ է լայն ուսումնասիրություն և վորձ՝ մոտավոր ճշտությունը հայտնաբերելու համար ալթպիսի տարածությունների հողային, կլիմայական, աճման հնարավորությունների և ալն պայմանները: Հարմարեցնելու համար ծառատունկերի տեսակները, մեր փորձնական գործը խորանում է ալս ուղղությամբ և տալիս է բավարարարգյունքներ: Գիտական-փորձնական կայանը կոչված է նաև ուսումնասիրելու և հայտնաբերելու մեր անտառների գլխավոր տարածությունները բնոյ և որտեղիոր ծառերի տեսակների՝ կալնու, սոժիի, հաճորենու ու բոխիի բնագոտական և կենսաբանական հատկությունները: Այս ուսումնասիրություն հետևանքները ցույց կտան վերոհիշյալ տեսակները տարածելու հեռանկարները անտառապահման միջոցով: Այս հարցը գրավեց համագումարին ներկա լեզող անտառապահների մեծ աւաղրությունը, վորոնք համուկ էրակուրսիալով փորձալիական կոլանին կցված անտառաժառանգումը՝ ճշտեցին ինչպես բնական վերանորոգման, նաւնպես և վերոհիշյալ աշխատանքների հետևանքները:

Այս համագումարը կանգ առավ հեղեղումների դեմ պայքարելու միջոցների վրա: Հեղեղների վնասը հսկայական է: Բացի նրանից, վոր անալին ցունքսի տարածություններ են փչանում, ըստ մասնապետների թույնի հաշիվների, անալին չափերով հալի վերնաշերտը սլքվում է գետերն են լցվում: ալթիքն՝ հողի պարարտ մասը անհետ կորչում է և որա դեմ միայն անտառապահման միջոցներով պայքարելը հնարավոր չի: Այս գործը հաղթանակեցվում է Անդրկովկասյան մասշաղթով, որանով շահագրգռված են շատ կազմակերպություններ:

Վերջերս Թիֆլիսում կայացած խորհրդակցությունը մոտավոր կերպով ձշակել է հեղեղումների դեմ պայքարելու կազմակերպչական ծրագիր: Ինչ-

կաթուղին, հանրապետական Հողօդակամայինները, ջրային տնտեսություններն ու ֆաբրիկային վարչությունն անմիջականորեն կմիացնեն իրենց ուժերը և միջոցներ ձեռք կառնեն հեղեղումների դեմ: Բացի այդ ընդհանուր միջոցներից, անհրաժեշտ է, վոր տնտեսականություններն ել այդ հեղեղումների դեմ պայքարի: Փորձնական գործը պիտի դուրս բերել տնտես-մեկնարկով այն-խառանքի նեղ շրջանակից և փորձել ուրիշ հնարավոր միջոցներ, ինչպես որքանակ գետերի ակունքներն անտառապատել, խոտ ցանել, արտառագի-ները բնական ճանապարհով մարգետին դարձնել և այլն, և այս ամենը նո-րից զուգարանտեսների ոգնությունը: Անհրաժեշտ համարվեց միջվարչական հատուկ եքսպեդիցիա՝ ճշտորոշելու հեղեղների տուժածության պատճառները: Կոնկրետ վայրերում և համաձայն այդ վայրերի պահանջին ու հնարավոր-ություններին՝ վորոշել ձեռք առնվելիք կոնկրետ միջոցներ: Համազումայ-այս առթիվ հատուկ վորոշում ընդունեց:

Համագումարն զբաղվեց նաև անտառտնտեսության մեջ աշխատող կադրերի հարցով: Անցնող մի քանի տարում հնարավոր է լեղել գրեթե ամբողջությամբ թաքմացնել կադրերը: Այժմ գրեթե բոլոր անտառապատու-թյուններում, բացառությամբ մի յերկուսի, թե անտառապատները և թե ոգնականները խորհ. համալսարաններն ավարտած յերիտասարդ մասնագետ-ներ են: Բայց դա բավական չէ. անհրաժեշտ է այս տնտեսությունը ղեկա-վարել կատարյալ ձեռնհասությամբ և գիտակցությամբ այն բոլոր խնդիր-ներին, վորոնք զրված են նրա զարգացման հեռանկարների հիմքում: Դրա համար ել նոր մասնագետները պետք է վորակապես ել համապատասխանե-ն իրենց կոչմանը: Նրանց ենթագիտելն, լեռանդին, խորհրդային աշխատանքին նվիրվելու ենտուգյազմին պետք է միանա և բարձր վորակն ու ձեռնհասու-թյունը: Յերիտասարդ կադրերից շատերը դեռ ևս պետք է ունեն փորձի և գիտության, դրա համար ել համագումարը վորոշեց մեկ կողմից հատուկ գիտական եքսպեդիցիաների, զբաղանություն հայթայթման և բոլոր հնարա-վոր միջոցներով բարձրացնել յերիտասարդ աշխատակիցների վորակը, մը-յուս կողմից՝ լրացնել անտառաշխատակիցների կադրային վերակազմության գործը, անտառտնտեսությունը հանձնելով բացարձակապես մասնագետ-անտառապատների, վորոնց միջոցով միայն հնարավոր կլինի իրագործել այն բոլոր բարդ խնդիրները—անտառաշինարարական, անտառակուլություն և այլն, վորոնք կազմում են մեր անտառտնտեսության հիմնական հար-ցերը:

Համագումարի աշխատանքներում կարևոր տեղ գրավեցին տեղերի գե-կուցումները, վորոնք շոշափում ելին տեղերին հատուկ խնդիրներ՝ անտառ-պաշտպանության, ստորին կադրի վորակի, անտառ-բացթողումների, լեկա-մուտների և կողմնարդյունքների, տեղական կուսակցական և խորհրդային որգանների հետ ունեցած կապի, ճիշտ դասակարգային գծի կիրառման պրոպագանդայի և ագիտացիայի հարցեր:

Անհրաժեշտ է, վոր անմիջականորեն մասսաների հետ կապված ան-տառապատություններն ամեն միջոցով աշխատեն չխուսափել այդ մասսա-ների կոնարոլից և քննադատությունից. անտառային աշխատակցի գործու-նեությունը պետք է լենթարկվի մասսաների հակակշռին: Բյուրոկրատիզմի և ձգձգումների դեմ կռվելու ամենասուր դեմքն է սա: Աշխատավոր մաս-սաների գիտակից հակակշռի շրջանակում գործող խորհրդային աշխատողը

հնարավորություն կունենա սրբազրել իր թերությունները, ինքնափել սը-խալներից և աշխատել այն դնելու դասակարգային ուղիների վրա:

Մեր զուգարանտեսության սոցիալիստական վերակառուցման տեղա-դին աշխատանքի այս շրջանում անտառտնտեսության աշխատակիցները մեծ անելիքներ ունեն ինչպես իրենց անտեսության բնագավառում, նյուն-պես և զուգարանտեսության մյուս բնագավառներում: Նրանք պետք է ընդ-առաջին կազմակերպված կողբկախիլների և չքավորների փախտեղենի պա-հանջին առաջին հերթին և մոտիկ տեղերից, լիովին կիրառելով այս առթիվ անտառաշրջության մշակած հրահանգը: Նրանք ամենհանրա կապ պետք է պահեն տեղական որգանների հետ, ծանոթացնելով իրենց գործունեությանը տեղական որգաններին: Նրանք պետք է տվյալ շրջանի ստորին կադրերի վարչական և այլ հարցերին լուծումն տան՝ տեղական որգանների հետ կոն-տակտ ստեղծելով:

Յերկար կլինի մանրամասնորեն կանգ առնել շոշափված բոլոր հար-ցերի վրա: Համենայն դեպս, համագումարի աշխատանքներն ապացուցեցին, վոր այս մի քանի տարիների ընթացքում ձեռք են բերված մեծ հոջողու-թյուններ անտառային տնտեսության բնագավառում և ստեղծվել է այն բազան, վորի վրա պետք է կառուցվի այդ տնտեսության հաջող զարգաց-ման շենքը:

Ինչ վերաբերում է անտառագործման խնդրին, ապա մեր որերի սոցիալիստական տնտեսության ուժեղ տեմպը հրամայողաբար պահանջում է և այս բնագավառում անցնել շահագործման ուսցիտնալ ձեվերի: Տնտե-սության այս ճյուղը չի կարող լետ մնալ մյուս բնագավառներից: Անհրա-ժեշտ է անմիջապես մտածել անտառարդյունաբերական տնտեսությունների և անտառային խորհրդ. տնտեսությունների կազմակերպման մասին: ՌՍՖՍՀ փորձերը կան և այդ փորձերից մենք պիտի ոգտվենք:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՊԱՐՏԻՆԻ

Բ Ա Ն Ա Ղ Ե Վ

ԱՆՏԱՌՎԱՐՉՊԵՏԻ ՏԵՂԱԿԱԼ Ա. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆԻ ՁԵՎՈՒՅՄԱՆ Ա Ռ Թ Ի Վ

Լսելով Անտառվարչապետի տեղակալ ընկ. Թադևոսյանի զեկուցումը Պետառաքին Վարչության 1925-26 թ. 1928-29 թ. գործունեության մասին՝ համապատասխան վորոշում է.

- ա) կատարված աշխատանքը համարել բավարար.
- բ) հետագայում վերացնել ներքև հիշված բացերը.
- գ) առաջարկել Անտառվարչությանն իրագործել հետևյալ առաջադրությունները.

1. ԸՍՏ ԱՆՏԱՌՎԵՆԱՐԱՐՈՒՅՄԱՆ

Ի նկատի ունենալով, զոր անտառաշինարարությունը հանդիսանում է համանապաստան տնտեսություն սահմանելու և վարելու նախադրյալը և զոր կատարված հետազոտական աշխատանքները՝ ալլ ընդամենը հաշտարելով և զոր կատարված բացերով (փայտեղենի բացթողումները նշանակվել են չափազանց մեծ քանակությամբ, տակապիտ նկարագրությունները հաճախ չեն համապատասխանել իրականությանը և այլն) չեն բավարարում տնտեսության առաջադրած ներկա բարձր պահանջներին՝ առաջարկվում է.

ա) կարուկ միջոցներ ձեռք առնել՝ պլանային անտառաշինարարություն կազմակերպելու համար առաջին հերթին արդյունաբերական և բնապահպան-հանգործական նշանակություն ունեցող անտառամասերում անտառաշինարարական աշխատանքների մեջ անմիջականորեն ներգրավելով համապատասխան անտառապետներին և նրանց վերապահելով վերահսկողի իրավունքը, իսկ հարավորության գեպքում նաև անտառաշինարարական խմբի անմիջական ղեկավարությունը:

բ) վերամշակել անտառաշինարարության հրահանգը, համաձայնեցնելով ալլ մեր տնտեսության պայմաններին հետ:

գ) հատուկ ուշադրություն դարձնել տակապիտ և հոգաշափական աշխատանքների սխառնատիկ ստուգման վրա թե՛ դաշտային և թե՛ կամերային աշխատանքների ժամանակաշրջանում:

դ) անտառաշինարարական աշխատանքները կապել հողաշինարարական, արտաշինարարական և գյուղատնտեսական աշխատանքների հետ:

II. ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԱՊԸ ՏԵՂԵՐԻ ՇԵՏ

Ի նկատի ունենալով, զոր տնտեսությունը կանոնավոր վարելու համար անհրաժեշտ է կենդանի և սերտ կապ պահպանել Վարչության և անտառապետությունների մեջ և զոր ալլ պիտի մինչև այժմ թույլ է լինել, անհրաժեշտ է համարվում՝

ա) ալլելացնել անտառապետության թիվը և ուժեղացնել նրանց ղեկավարությունը և

բ) անտառապետության մեկն տարի գործողել տնտառապետությունները տարին 2 անգամից փոշ պակաս, պարտավորեցնելով նրանց հատուկ ուշադրություն դարձնել փայտեղենի բաց թողման, փայտահատման թերի տեղի ու կարգի ստուգման և հսկողության վրա:

III. ՏՆՏԵՍԱՐԱՄԱՆ ՓԱՅՏԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ

Ի նկատի ունենալով, զոր տնտեսության փայտապատրաստումները նպատակ ունենում են տնտեսության կանոնավորմանը, գների իջեցմանը, փայտեղենը ապահովելու մատչելի դարձնելուն և հարավորություն են բացառում անտառի գերազանցորեն նպատակահարմար կերպով սպառարկելու փայտեղենի չոր թորման միջոցով, մասն շինանյութեր պատրաստելով, անտառի ինքնակու կարգով հատումներ կատարելով, չհաղորդվող մասնիկների սպառարկումով և այլն, առաջարկվում է՝

ա) ցուցց տալ նրանց ամենալայն աջակցություն՝ գոյություն ունեցող անտառապետ կանոնների սահմաններում,

բ) միջոցներ ձեռք առնել լայնացնելու համար նրանց գործառնությունները և

գ) անթույլատրելի համարել Հայանտառապետի հետ միաժամանակ աշխատելը նույն շրջաններում, հատկապես հյուժված անտառամասերում, քորակո բացթողումների քանակը սահմանափակ և, ինչպես, որինակ, Շահալի անտառամասում:

IV. ՀԱՅԱՆՏԱՌՏՐԵՍԻ ՓԱՅՏԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐԸ

Ի նկատի ունենալով, զոր Հայանտառապետի կողմից սխառնատիկաբար խախտվում են բոլորին պարտադիր անտառային կանոնները և զոր ալլ պիտի խախտումներից վերջ ի վերջն քաղաքվում է տնտեսությունը՝ անհրաժեշտ համարել՝

ա) արագացնել Հայանտառապետի հետ կնքած պայմանագրի վերանայումը, սահմանելով սեպ պատասխանատվություն փայտեղենի բաց թողման հրահանգը խախտելու դեպքերում,

բ) Հայանտառապետին վերջնական ժամկետ նշանակել՝ մաքրելու համար անցալում նրան հատկացրած հատուկեղբեր և

գ) պայմանագրի պատճենն ուղարկել համապատասխան անտառապետներին:

V. ԱՆՏԱՌՎԵՐԱՆՈՐԴՈՒՄ ՅԵՎ ԱՆՏԱՌՄԵԼԻՈՐԱՑԻԱ

Ի նկատի ունենալով, զոր Հայապետի անտառների փրկությունը կախված է անտառվերանորոգման աշխատանքների պլանաչափ ղեկավարությունից և զոր ալլ գործը ստիեց-տարի ծավալվում է՝ անհրաժեշտ և կենսապահուն Վարչության կից հիմնել անտառկուլտուրական գործերի հատուկ լինիարմոն՝ անտառվերանորոգման և անտառմիջոցառարային գծով:

VІ. ԱՆՏԱՌԱՇԻԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐ ՀՐԱՎԻՐԵԼԸ

Ի նկատի ունենալով, վոր համագումարները նպատակ ունենալով անխնայ անմիջապես բոլոր հարցերը նպատակահարմար կերպով լուծելուն և սերտ համագործակցություն են ստեղծում թե՛ Հայաստանի և թե՛ Միությունն ալ հանրապետությունների հասարակական, տնտեսական, հոգաբարձրական, գյուղատնտեսական և ալ կազմակերպությունների հետ՝ անհրաժեշտ համարել՝

ա) համագումարները հրավիրել վոչ ուշ, քան յերկու տարին մի անգամ և

բ) Հայաստանի անտառային տնտեսության կողմից ներկայացուցիչներ ուղարկել ալ հանրապետությունների համապատասխան համագումարներին և ախտեղից ներկայացուցիչներ հրավիրել՝ մեր համագումարներին մասնակցելու համար։

VІІ. ՓԱՅՏԵՂԵՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱՑԹՈՂՈՒՄՆԵՐԻ ՈԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Ի նկատի ունենալով, վոր առհասարակ ոգտագործվում է տնտեսության աճման մի մասը միայն և բնակչության պահանջարկի բարձրացումը և փայտեղենի տարեկան աճման չափից ու չի բավարարվում մասսիվների հեռավորություն և ալ պատճառներով՝ անհրաժեշտ է՝

ա) միջոցներ ձեռք առնել շահագործելու համար ալ մասսիվները՝ անտառադիրներ անցկացնելու միջոցով, շահագործման համար արտոնյալ պայմաններ ստեղծելով և ալն,

բ) միջոցներ վորոնել բնակչությանը փայտեղեն բաց թողնելու կտրոգ պարզեցնելու համար,

գ) տնտեսական փայտապատրաստումների ապագաբաժնի միջոցով կազմակերպել անտառադուրկ շրջանների բնակչությանը փայտեղեն մատակարարելու գործը։

VІІІ. ԿՈՆՏԵՏՈՒՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համագումարն անհրաժեշտ է գտնում՝

ա) կոտնտեսությունների շինա արական կաթիլների համար փայտեղենը բաց թողնել արտոնյալ ֆոնդից, առաջին հերթին ու մոտակա շրջաններից և

բ) հանձնարարել տնտեսական փայտապատրաստումների ապագաբաժնի՝ ըստ հնարավորության ինքնարժեքով պատրաստի փայտամթերքներ հալթալթել կոտնտեսություններին։

XI. ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ի նկատի ունենալով, վոր մի քանի հեռավոր անտառապետությունների աշխատակիցները չունեն բնակարանային ամենատարրական հարմարություններ, վորպիսի հանգամանքը բացասաբար է անդադառնում նրանց աշխատանքների վրա՝ առաջարկել Անտառադուրկությանն արագացնել տների և կորդոնների կառուցումները՝ առաջին հերթին նման անտառապետություններում։

Համագումարն անհրաժեշտ է գտնում ամեն օտքի 2 անտառային մասնագետի գիտական գործուղման ուղարկել և ալ իրագործել ներկա ապրանքի տարվանից սկսած։

Միջոցներ ձեռք առնել ամեն տարի կազմակերպելու «Անտառի Որ» և այդպիսին անցկացնել լայն մասշտաբով։

Գ. ՅԱՐՈՇԵՆԿՈՅԻ ԶԵԿՈՒՑՄԱՆ ԱՌԹԻՎ

ՓՈՐՁՆԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԳՈՐԾԸ ՀԻՍՅ-ՈՒՄ ՅԵՎ ՆՐԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

1. Ի նկատի ունենալով, վոր անհրաժեշտ է շտապ կարգով լուծել մի շարք վիճելի բնույթ կրող խնդիրներ, վորոնց լուծված չլինելու հանգամանքը խոչընդոտ է հանդիսանում անտառաշինարարական, անտառակուլածորական աշխատանքներին, հեղեղների դեմ պայքարելուն և ալն, համագումարն անհրաժեշտ է գտնում սեփական փորձնական հետազոտությունների տեմպը, ապահովելով փորձնական գործը գիտական աշխատակիցներով, վորով հնարավոր կլինի կարճ ժամանակամիջոցում լուծել հասկանալի պրոբլեմները։

2. Անտառային փորձնական գործի բոլոր աշխատանքները պետք է ունենան գործնական թեքում։ Նրանք առաջին հերթին լուծելու չեն գործնական բնույթ կրող հասկանալի խնդիրները, հետո մնալով աչապիսի հետազոտություններից, վորոնք մոտ ապագայում չեն կարող տալ գործնական հետևանքներ։

3. Համագումարն առաջին հերթին անհրաժեշտ է համարում փորձնական կազանների միջոցով զանազան տիպի անտառամասերում հասնանքի սխտեմի և անտառաշինարարության մեթոդիկայի պրոբլեմի լուծումը, ինչպես նաև ընդհանուր ու փայտեղենի տակադրության հարցերի մշակումը։

4. Համագումարը հաստատում է Ղարաքիլիսայի փորձնական կազանի աշխատանքների հետևյալ ծրագրերը։— Հաճարի անտառներում տարվող տնտեսության սխտեմի մշակումը և ուսումնասիրությունը, պրոբլեմական անտառվերանորոգման յերևույթների ուսումնասիրությունը, ծառատեսակների փոփոխման պրոցեսին ցանկացած ուղղությունը տալու նպատակով՝ սոստիճանական հատման սխտեմ սահմանելը, պայքար հողի քաղաքական դեմ և Բզովդալի արդելավարի մերկ տեղերը մեկտրացիայի յենթարկելը՝ անտառադիրական և մարգագիտական մեթոդներով։

5. Բացի Ղարաքիլիսայի փորձնական կազանից՝ համագումարն անհրաժեշտ է համարում Լոուի-Փամբակի և Դիլիջանի գավառների անտառային մասսիվներում առաջին հերթին փորձական պուլեկտներ կազմակերպել փայտեղենի չոր թորման, Դիլիջանի անտառապետության մեջ փայտեղենի առցիտնալ ոգտագործման և Կոդբի անտառապետության մեջ գարադանյութերի և տեխնիքական ալ տեսակների ուսումնասիրության նպատակով։

6. Անտառակուլտուրական գործի նկատմամբ համագումարը առցիտնալ չի համարում բացառապես ՀԽՍՀ-ի անտառային տերրիտորիայի լայնացման նպատակով տարվող անտառային կուլտուրայի զարգացումը, ալ անհրաժեշտ է գտնում անտառակուլտուրական աշխատանքները պլանային կտրոգով կապել հատուկ խնդիրների հետ, վորպիսիք են՝ պայքարը հեղեղների և լեռնալանջների հողի սահմանների դեմ, անտառային շերտերի շնորհիվ կտրոգվող գյուղատնտեսական պիտանի հողերի մեկտրացիան, դարադալին բույսերի թփուտների մեկտրացիան, բնական ճանապարհով չվերականգնվող անտառների շահագործման հետ կապված կուլտուրաների, ինչպես նաև առողջապահական ու եստեթիկական նպատակով կատարվող կուլտուրաների մշակումը։

2. Ընդունելով, վոր անտառապետության մեթոդիկան Հայաստանի պայմաններին հարմարեցնելու տեսակետից բավականաչափ մշակված չէ, համապատասխան անհրաժեշտ է գտնում առաջին տարիներում բոլոր կուլտուրաները տանել փորձերի միջոցով, աշխատելով աղբյուրները դարձնել բազմապիսի:

8. Պայքարը հեղեղների դեմ պետք է տարվի փորձնական հիմնարկային կուլտուրների կողմից՝ վոչ միայն նեղ տնտեսական տեսակետից, այլ միաժամանակ փորձելով նաև մշուս հնարավոր միջոցներն այս հարցի լուծման համար, ինչպես որինակ՝ խիտ ցանելը, արտատեղիները բնական հանաքարով մարգագետիններ դարձնելը, անասուններ արածացնելը արգելելը, ինչպես նաև անասնապահության սոցիոնալացման հարցեր մշակելը շահագրգռված հիմնարկային կուլտուրների հետ այն շրջանների վերաբերյալ, վորոնք ավելի վատնազավոր են հեղեղների և սելավների տեսակետից:

9. Հեղեղներին և սելավներին չենթակա անտառազուրկ վայրերում անտառամեջտորատիվ աշխատանքներ ծրագրելու համար կազմել միջվարչական բյուրո 3 ներկայացուցիչներից՝ մեկը Հողօգտագործության Անտառաբուծությունից և 2-ը Հողօգտագործությունից ու Գյուղատնտեսությունից (մեկական):

Բյուրոն շատով կարգով կազմակերպում է հատուկ եքսպեդիցիա՝ վորոնք համար հեղեղների և սելավների առաջացման պատճառները համեմատաբար վատնազավոր շրջաններում և մշակում է աշխատանքի ծրագիր պայքար մղելու համար նրանց դեմ:

Ա. ՄՈՒԵՆՆԱՆԻ ԶԵԿՈՒՑՄԱՆ ՅԵՎ Զ. ԿԱՆՆԱԶԱՐՅԱՆԻ ԿԱՐԱԿԻՑ ԶԵԿՈՒՑՄԱՆ ԱՌԹԻՎ

ԱՆՏԱՌՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Անտառների պահպանությունն ուժեղացնելու նպատակով՝ համապատասխան անհրաժեշտ է գտնում հետևյալը.

1. Անտառների տերրիտորիայի սահմանագծումը գյուղացիական հողաբաժիններից կատարել անտառաշինարարություն սկզբում և անցկացնել այն մրնացյալ անտառապետություններում ամբողջովին՝ 1929-30 գործառնական տարվա բնթացքում: Սահմանագծման առթիվ ծագած վեճերը քննել շատով կարգով՝ անտառապետություններից խուսափելու նպատակով: Սահմանափակները պետք է հաստատուն կերպով, ըստ հնարավորության տաշած քարերից՝ համապատասխան վերատեսությամբ: Սահմանափակ կետերը և նշանները դնելուց անմիջապես հետո նրանց արտանկարել: Անտառի վերին մասերի սահմանները սահմանագծել ամբողջին արտատեղիների և աղյան մարգագետինների շինարարություն հետ միաժամանակ:

2. Շատերը փչացնելու կամ մեխանիզորեն փնտելու դեպքում կազմել արձանագրություն, այնպես, ինչպես ինքնակամ հատած ծառերի համար, վորի մասին անհրաժեշտ է լայն կերպով ծանուցել հասարակությունը: Կազմակերպել անտառի հիվանդությունների (настогаи леса) ուսումնասիրություն և պայքար՝ բուսական ու կենդանական աշխարհի փնտառողների դեմ:

3. Ուսումնասիրել անտառապետության պրոցեսի հատկանիշները մեր անտառներում փառաշատման ձևեր սահմանելու համար: Փայտահատումը կատարել բացառապես նշանակված անտառամասերում, համաձայն փայտահատման տեղեկագրերի: Նախահաշվով նախատեսված հատասեղներում փայտեղների բաց թողման համար նախապատրաստական աշխատանքները տանել անտեսական տարին սկսվելուց 2 ամիս առաջ: Հրատարակել նոր հրահանգ փայտեղների բաց թողման մասին: Նախահաշվափն հատասեղների չոգտագործված մասը առհասարակ բաց թողնել հաջորդ անտեսական տարում՝ առաջին հերթին:

4. ա) համապատասխան անունից միջնորդություն հաբուցել Հանրապետության Որենսդիր մարմինների առաջ՝ ամենակարճ ժամանակամիջոցում վերացնելու ամերանոցները:

բ) միջնորդություն հաբուցել Հողօգտագործության առաջ՝ աղյան անտեսությունների շինարարությունն արագացնելու և անտեսապահությունը վերակազմելու համար անտառները զսփ կերակրման սխեմով պահելու սկզբունքով:

գ) խնդրել Հողօգտագործության վերանայել զուգադասարանություն և անտառաշին անտեսություն զարգացման հնգամյա պլանը տեղական պրոպագանդային և անտառագետների լայն մասնակցությամբ:

5. ա) 1929 թվի հոկտեմբերի 1-ից անտառապետությունների հասարակներում ավելացնել մեկ պատասխանատու գանձապահ, վորը տանելու է ամբողջ գրամական և փատտաթղթերի հաշվառությունը:

բ) անտառաշին անտեսություն հեռանկարաշին պլանով նախատեսել անտառապետությունների և պահարածիների տարածությունների փորագրանելն այն հաշվով, վոր հնգամյակի վերջում անտառապետությունների տարածությունը հասնի մինչև 15 հազար հեկտարի, իսկ պահարածին՝ ներինը՝ մինչև 1000-ական հեկտարի:

գ) անտառապետների և ոգնակտանների վրա պարտականություն դնել, անտառի անտեսություն մասին պարբերաբար գեկուցումներ տնել իրենց շրջանի բոլոր բնակելի կենտրոններում:

6. Անտառապետների և ոգնակտանների պաշտոնին բնորոշ պահ լրիվ բարձրագույն կրթություն ունեցող անձանց, վորոնք նախապես պարտադիր կերպով բավականաչափ փորձառություն են ձեռք բերել անտառաշինարարական դոմ:

7. Անտառաշին անտեսություն հնգամյա պլանը նախորդ մշակել անտառաշին համագումարներում և խորհրդակցություններում: Ցանկալի է 1930 թ. մարտ ամսին Ցերեան քաղաքում հրավիրել անտառապետների խորհրդակցություն, վորտեղ քննություն են տանվելու անտառաշինարարություն, փայտեղների բաց թողման հրահանգների նախագծերը և անտառաշինարարական ու կամերալ աշխատանքների նորմալ մշակումը:

8. Ի նկատի ունենալով, վոր անտառի պահպանություն խնդրքը չի կարելի լուծել դրական խնդրով, մինչև վոր չբարելավվի անտառաշին պահարածի սոցիալական կազմը և անտառաշինարարների նյութական պրոթյունը, համապատասխան անհրաժեշտ է գտնում, վոր Անտառաշին վարչությունը հետագայում շարունակի անտառապահների սոցիալական կազմի բարելավումը, հերզրավելով անտառաշին պահարածի մեջ պայտացություն:

բաւարակ և չքավոր տարերը, միաժամանակ միջոցներ ձեռք առնելով նրանց կվալիֆիկացիան բարձրացնելու՝ անտառապահների վերապատրաստման դասընթացներ կազմակերպելու միջոցով: Համագումարն անհրաժեշտ և դառնում առաջարկել Անտառվարչութեանը, ամենակարճ ժամանակամիջոցում մշակել անտառաշխատակիցների նյութական գրութիւնը բարելավելու համար ձեռք առնելիք միջոցներ:

ՂԱՐԱԲԻԼԻՍԱՅԻ ՓՈՐՁԱՎԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ Ս. Մ. ԳԵՌԻՍՅԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆՏԱՌԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ 3-ԲԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ԱՌԱՋԱԳՐՎԱԾ ԹԵԶԻՍՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՇԵՂԵՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՍԵԼԱՎՆԵՐԻ ԴԵՄ ՊԱՅԲԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

1. Ընդգծելով այն հանգամանքը, վոր հետզհետե ուժեղացող հեղեղներից և սելավներից առաջացած աղետների պատճառով անտառային պահպանումը բավականին դժվար կացութեան մեջ է ընկնում, համագումարն անհրաժեշտ է գտնում կազմակերպել պլանայաի պայքար նրանց դեմ:

2. Հանրապետական մասշտաբով այն վայրերի ուսումնասիրութիւնը, վորտեղից սկիզբ են առնում սելավները, նրանց պատճառած վնասներով ու ավերածութեամբ հանգերձ, հեղեղների դեմ պայքարի մեթոդներ մշակելը և համապատասխան նախադաշիվ կազմելը հանձնարարել Անտառվարչութեան:

3. Ի նկատի ունենալով, վոր հեղեղների դեմ պայքարելու մեջ անտառապահական միջոցները ելական դեր են խաղում և վոր նրանց դեմ լայն չափերով պայքար տանելու խնդրում անտառապահները սովորաբար մնում են առանց կողմնակի աջակցութեան, խնդրել Հոգեօգնականութիւն կոնսուլտատեղծել այն կազմակերպութիւնների հետ, վորոնք տանում են նշված աշխատանքները (Զրոտնասութիւն և այլն):

4. Ի նկատի ունենալով, վոր սուբալպյան ու անտառային զոնաներում և հեղեղների առաջացման վայրերում գտնվող արոտատեղիների քաղաքային ու ավերումը նպաստում է հեղեղների ուժեղացման և առաջացնում է նոր սելավներ, խնդրել Հոգեօգնականութիւն միջոցներ ձեռք առնել՝ անմիջապէս փակելու նման արոտատեղիները:

5. Ի նկատի գնենալով, վոր Միութեան գանազան վայրերում աշխատանք է տարվում ձորերի առաջացման և դրա հետևանքների դեմ պայքարելու ուղղութեամբ, համագումարն անհրաժեշտ է գտնում այդ հարցի ուսումնասիրութեան համար մի մասնագետ գործուղել այն շրջանները, վորտեղ տարվում են այդ կարգի անտառամելիորատիվ աշխատանքներ:

Հ. ՍՄԲԱԹՅԱՆԻ ԶԵԿՈՒՅՄԱՆ ԱՌԹԻՎ ԱՆՏԱՌԱՇԽԱՏՈՒՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. Համագումարն անհրաժեշտ է գտնում անտառակուլութեան աշխատանքները տանել Յերևանի այն շրջաններում, վորոնք հետագայում չեն վտուցվելու:

2. Զննարկել լայն ծավալով անտառաշինարարական աշխատանքների

մինչև վոր չմշակվեն Յերևանի շրջանի հողային կլիմայական տարբեր դոնանքի համար կուլտուրաների ռացիոնալ և տնտես. մեթոդներ:

3. Անտառակուլութեանը զարգացնել փոքրիկ մասշտաբով կատարվող բազմատեսակ փորձերի միջոցով՝ լայնացնելով տեսակների ասորտիմենտը՝ ինչպէս ի հաշիվ զանազան տեղական տնտեսիների, այնպէս նաև ի հաշիվ եկզոտների:

4. Ուսումնասիրել Յերևանի շրջակայքի բուսականութիւնը, հաւակայքս Բաշ-Գյառնու շրջանի և փորձեր տնել արհեստական կերպով բազմացնելու համար այդ շրջանի վայրի տեսակները:

5. Մտցնել Յերևանի շրջակայքի անտառակուլութեան աշխատանքների ծրագրի մեջ սելավների դեմ պայքարելու խնդիրը և աշխատանքները կազմակերպել առաջին հերթին Գետառնայի ավազանում:

6. Ուսումնասիրել Արարանի շրջանում տեղի ունեցող հեղեղների պատճառները և պարզել սելավների վերին ակունքների մելիորացիայի հետքավորութիւնները:

7. Կատարված աշխատանքների արժեքը գտնել բարձր և անհրաժեշտ համարել կազմակերպել ռացիոնալացման սխեմատիկ փորձեր՝ աշխատանքի արժեքն իջեցնելու նպատակով:

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՏԱՌՆԵՐՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՏԱԼՈՒ ԱՌԹԻՎ (ԱՇԽԱՏԻՈՐՆԵՐԻ ՍԵՊՏ. 12-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ)

Ի նկատի ունենալով, վոր ՀԽՍՀ անտառային տնտեսութիւնը 1914-1920 թ.թ. ընթացքում լենթարկվել է ավերի ու քայքայման և խորհրդային իշխանութեանը նա ժառանգութիւն է ընկել քայքայված և չուժված գրութեամբ՝ անտառային տնտեսութեան վերականգնումն աւանաակտուալ խնդիրն է հանդիսանում թե՛ ներկայումս և թե՛ առաջիկա տասնամյակի ընթացքում:

Այդ հանգամանքը զբոլում է մեզ լայն անտառաշահագործման ձեռնարկումներ սկսելու հնարավորութիւնից, վորի հետևանքով Հայաստանի անտառների փայտահատումները անտառը՝ խնամելու կարգով կատարվող հատումներից այն կողմը չեն կարող անցնել:

Դրա հետ միասին՝ մեր անտառների ջրապահպան և հողապահպան լինելու ակներև բնույթը և սելավների ու հեղեղների պատճառով տարեց-տարի մեծ չափերի հասնող ավերածութիւնները հրամադրական պահանջ են դնում մեր առաջ՝ բարելավելու անտառների գրութիւնը, միաժամանակ ձեռք առնելով համապատասխան միջոցներ՝ ծավալելու անտառացման աշխատանքները:

Հաշվի առնելով վերոհիշյալ հանգամանքները՝ ՀԽՍՀ անտառաշխատակիցների համագումարը հնարավոր չի գտնում ԽՍՀՄ Աշխատաշուրհի վորոշումը՝ արդյունաբերական նշանակութիւն ունեցող անտառները Գերատնտեսի և ծան. Հաղ. Ժողկոմատին տրամադրելու մասին՝ կիրառել Հայաստանի անտառային տնտեսութեան նկատմամբ և խնդրում է միջոցառութիւն հարուցել բարձրագույն որդանների առաջ՝ հիշյալ վորոշումը չտարածել Հայաստանի անտառների վրա:

ԶԻՆ-ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱԳԾԻ ԲՈՆԱԳՐԱՎՄԱՆ ՅԵՎ ՉԻՆ ՄԻՆ
ՏԱՐԻՉՄԻ ՎԱՅՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Լսելով բնկ. Միրզախանյանի զեկադրումը Զին-Արևելյան լեռնաշխարհի
դպրոցի բոնագրավման և չին փոխնշխարի ու ուսուցիչի ապրանք-գումար-
դիականների բոնագրավման մասին ՀՍՄՀ տնտեսաշխատակիցների 3-րդ
համագումարը վերադառնում է.

1. Դիտակցելով, զոր Զին-Արևելյան լեռնաշխարհի դպրոցի բոնագրավման
կատարվել և համաշխարհային դիտարկչ-իմպերիալիստների (Անգլիայի,
Հ.Ա.Մ.Ն. և այլն) զրգումամբ, համագումարն այդ քայլը համարում է համաշ-
խարհային իմպերիալիզմի պրոպագանդան գործադրությունների շղթայի ոչակ-
ներից մեկը՝ ուղղված բնագրավման Միություն մեր լեռնաշխարհի պա-
տերազմի մեջ քաշելու նպատակով:

2. Հաշվի առնելով, զոր դասակարգային պայքարի ներքին մոմենտում
համաշխարհային իմպերիալիստական ուժերը համախմբվել են Մորհրդային
Միության դեմ, համագումարը պնդում է, զոր անհրաժեշտ է համաշխար-
հային պրոլետարիատի միասնական ֆրոնտն ուժեղացնել և ամրացնել
հարձակվող կապիտալիզմին արժանի հակահարված տալու համար:

3. Մորհրդային Միության բոլոր աշխատավորների հետ լիակատար
միաբանությամբ ՀՍՄՀ տնտեսագետները պատրաստ են մեր պետության
առաջին խնդիրն պաշտպանելու հակամարտության հեղափոխություն նր-
վաճումները և կարմիր Բանակի հետ միասին իմպերիալիստական պատե-
րազմը դարձնել քաղաքացիական լեռն մեր բոլոր ձեռքերը կոնֆլիկտը
խաղաղ ճանապարհով լուծելու խնդրում ի դերն խաղալ:

4. Արտահայտելով իր նողկանքը մեր դասակարգային թշնամիների
լիախ լեռնաշխարհի դեմ, համագումարը կոչ է անում բոլոր անտառաշխատա-
կիցներին և՛ ափսիս ամրացնել Մորհրդային Միության անտեսական և
առաջնական ուժը, զորի համար անհրաժեշտ է.

ա) արամադրել իրենց բոլոր ուժերն անտառային տնտեսության կար-
գավորման համար անտառապետությունների մեջ սոցիալիստական մրցու-
մի խորացնելու ճանապարհով,

բ) մինչև այժմ տանկի կառուցման ֆոնդին միտրել աշխատավորնե-
րի շնորհիվ անտառաշխատակիցներին առաջարկել անհատապես մուծել,

գ) առաջարկել բոլոր անտառաշխատակիցներին բաժնեգրվել 3-րդ
խնդրադրաման փոխառությունը մինիմում մի ամսվա աշխատավորնե-
րի շնորհիվ:

Համագումարը կոչ է անում անտառի և հողի բոլոր աշխատավորնե-
րին ամեն ջանք գործ դնել պրոպանտեսություն և անտառային տնտե-
սություն վերակառուցման համար:

Բոլոր ուժերը սոցիալիստական վերակառուցման համար.

կորչեն ամեն տեսակի միլիտարիստները և բանդիտները.

կորչեն համաշխարհային կապիտալի բոլոր լեռնաշխարհի վարձկան
կեղծ-սոցիալիստները:

Ամենալայն աջակցություն հակամարտության նվաճումների պաշտպան
կարմիր Բանակին.

Կիցցե՝ Համաշխարհային Սոցիալիստական Հեղափոխությունը

20445